

הגדרות והסברים

כללי

- יבוא ויצוא הסחורות, על סיווגיהן השונים, הנם אחד האינדיקאטורים הכלכליים הראשונים המתפרסמים מדי חודש על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
- יבוא ויצוא הסחורות מהווים אבן יסוד מרכזית בנתוני מאזן התשלומים ובנתוני החשבונות הלאומיים. הנתונים, לאחר התאמות, משמשים בסיס לחישוב ערכים שונים:
- מאזן התשלומים - החשבון השוטף מציג עסקאות בין תושבי ישראל לבין תושבי חו"ל.
 - חשבונות לאומיים - חשבון הסחורות, אומדן ההוצאה לצריכה הפרטית, אומדנים על השינויים במלאי, תוצר ענף היהלומים, השקעות בכלי תחבורה והשקעות במכונות ובציוד אחר, תוצר לאומי גולמי ובעקיפין גם לחישוב ההכנסה הלאומית.
 - גופים פנים ארגוניים – גף חקלאות, גף תחבורה, גף תעשייה
 - ארגונים ממשלתיים וציבוריים - בנק ישראל, התאחדות התעשיינים, משרד התעשייה המסחר והתעסוקה
 - מגוון גופים פרטיים

פרסומי סחר חוץ

- פרסומי סחר חוץ מקיפים נושאים שונים וסיווגים שונים.
- נושאי סחר חוץ - ערך סחר הסחורות המיובאות והמיוצאות, מדדי מחירים של הסחורות המיובאות ושל הסחורות המיוצאות, שערי מטבע.
 - סיווגי סחר חוץ ערוכים לפי הסיווגים הבאים : ארצות, ענף כלכלי (יצוא), יעוד כלכלי (יבוא), חלק ופרק, SITC, ארץ קניה וארץ מקור (יבוא), עוצמה טכנולוגית.

להלן רשימת הפרסומים המלאה בסחר חוץ :

מס'	שם	תדירות	היכן?	הערות
1.	סחר חוץ של ישראל	חודשי	אינטרנט	הודעה לעיתונות
2.	סחר חוץ לפי ארצות	חודשי	אינטרנט	הודעה לעיתונות
3.	שערי מטבעות	שנתי	אינטרנט	הודעה לעיתונות
4.	מדדי מחירים	רבעוני	אינטרנט	הודעה לעיתונות
5.	ירחון לסטטיסטיקה של סחר חוץ	חודשי	אינטרנט	
6.	יבוא לפי ארץ מקור	שנתי	אינטרנט	הודעה לעיתונות
7.	יצוא סחורות לפי ענף וארץ	שנתי	אינטרנט	הודעה לעיתונות שנתון סטטיסטי לישראל לוחות 16.12-16.1
8.	מאזן היבוא והיצוא התעשייתי לפי עוצמה טכנולוגית	שנתי	אינטרנט	הודעה לעיתונות
9.	שנתון סטטיסטי לישראל		אינטרנט	פרק 16
10.	יבוא סחורות וארצות 1996 - 2001	שנתי	תקליטור	בתשלום
11.	יבוא סחורות וארצות 2002 - 2006	שנתי	תקליטור	בתשלום
12.	יבוא סחורות וארצות 2007	שנתי	תקליטור	בתשלום
13.	יצוא סחורות וארצות 1996-2007	שנתי	תקליטור	בתשלום
14.	סטטיסטיקל סחר חוץ		נייר + אינטרנט	
15.	סטטיסטיקל ארצות 2005		נייר + אינטרנט	
16.	מצגת שנתית		אינטרנט	

לתועלת מקסימאלית לצרכני המידע של נתוני סחר חוץ, רוב הסדרות המופיעות באינטרנט מקושרות ישירות לסדרות העיתיות במאגר הנתונים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

אוכלוסיית הנתונים

1. הנתונים הסטטיסטיים על סחר החוץ, המובאים בפרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מתייחסים ליבוא וליצוא של סחורות בלבד. נתונים על יבוא שירותים, על יצוא שירותים ועל שאר העסקות הבינלאומיות של ישראל, כלולים במאזן התשלומים המתפרסם מידי רבע שנה ב-"ירחון הסטטיסטי לישראל", וביתר פירוט בסדרה "לקט ממצאים סטטיסטיים".
2. היבוא והיצוא נרשמים בהתאם לשיטה המיוחדת " (Special System)¹, לפיה נכללות בסטטיסטיקה של סחר חוץ הסחורות העוברות במכס. לפיכך, רישום היבוא לא כולל סחורות מיובאות המאוחסנות במחסני ערובה (Bonded Warehouses), ורישום היצוא אינו כולל סחורות מיוצאות ממחסנים אלה. גם סחורות הנמצאות במעבר אינן נכללות בנתוני סחר החוץ.
3. מעבר לנאמר בסעיף 2 לעיל, כוללים נתוני סחר חוץ גם את העסקות ואת הסחורות המפורטים להלן:
 - א. יבוא ויצוא אישי: חפצים אישיים של עולים, ימאים, תושבים חוזרים ודיפלומטים זרים (יבוא), וכן של תושבים המהגרים לחו"ל (יצוא).
 - ב. משלוחים בחבילות דואר (בתמורה ומתנות).
 - ג. כלי שיט וכלי טיס, בין אם עברו ובין אם לא עברו את גבולות המכס. היבוא כולל אניות שנרכשו בחו"ל ע"י חברות ישראליות, המפליגות תחת דגל ישראלי או תחת דגל נוחות זר (יצוין כי כלי השיט והטיס לא עוברים תהליך שחרור המכס). היצוא כולל אניות ומטוסים שיוצרו בישראל או שנרכשו בעבר בחו"ל, ונמכרו בחו"ל בתקופת הדיווח.
 - ד. מוצרים לתערוכות ולירידים אך ורק אם נמכרו או נמסרו ללא תמורה. החזרות מתערוכות לא נכללות בסחר, אך יש קשיים טכניים לאתר זרמים אלה.
 - ה. ציוד המיובא או המיוצא על בסיס של החכרה.
 - ו. זהב וכסף לא-מוניטאריים, בצורה מעובדת או מעובדת בחלקה, גרוטאות ושאריות המיועדות לתעשייה, לצורפות או לצרכים רפואיים.
 - ז. אספקת דלק ומזון לאניות ולמטוסים זרים בנמלים ישראליים נכללים בנתוני היצוא החל משנת 1969.
 - ח. חפצים שנקנו ע"י תיירים ישראלים בחו"ל, שנגבו עבורם דמי מכס.
4. עסקות וסחורות מיוחדות שאינן נכללות בסטטיסטיקה של סחר חוץ:
 - א. נתוני עסקות עם תושבי הרשות הפלסטינית, ובכלל זה גם סחורות מיובאות וסחורות מיוצאות שעברו בתחנות המכס הישראלי והשייכים לתושבי הרשות הפלסטינית. נתוני הסחר עם הרשות הפלשתינאית מתפרסמים במאזן התשלומים.
 - ב. סחורות מיובאות או סחורות מיוצאות לתקופת זמן מוגבלת והמוחזרות מבלי שעברו עיבוד כלשהו, כגון: חפצים אישיים של תיירים (כולל מכוניות), טובין המיועדים לתערוכות, ירידים, תצוגות וכד'; סחורות המיועדות לאחסנה זמנית בלבד; ציוד הנשלח לביצוע עבודות קבלניות ומוחזר לאחר השימוש בו.
 - ג. חפצים שנקנו ע"י תיירים בישראל; חפצים שנקנו ע"י תיירים ישראליים בחו"ל למעט אלו שעבורם נגבו דמי מכס. אומדן ערך קניות תיירים בישראל ותיירים ישראלים בחו"ל, כולל בחשבון השירותים במאזן התשלומים.
 - ד. מנועים וחלקים של מטוסים המיועדים להחלפה או לתיקון, הנשלחים על ידי חברות תעופה מקומיות לסניפיהן ולנציגיהן בחו"ל, ואלה הנשלחים ארצה מהסניפים בחו"ל.
 - ה. דגים אשר נדוּגו על ידי ספינות דיג ישראליות.
 - ו. זהב מוניטארי, ניירות ערך, שטרי כסף ומטבעות בעלי הילך חוקי אם בפועל ואם בעתיד (שטרי כסף מקומיים שהודפסו בחו"ל ירשמו לפי ערך שנקבע על ידי בית הדפוס ולא לפי ערכם הנקוב).
 - ז. דלק ומזון המסופקים לאניות ולמטוסים ישראליים בנמלים בחו"ל (נרשם במאזן התשלומים כשירותים).
 - ח. זיבורית (ballast) ומילא (dunnage) המסופקים לאניות זרות בנמלי הארץ ולאניות ישראל בנמלים זרים.

¹ United Nations, *International Trade Statistics Concepts & Definitions*, Special Papers, Series M, No. 52/Rev.2, 1998.

- ט. יבוא ציוד צבאי וכלי לחימה אינו נכלל ביבוא הטובין, מאחר ואינו משוחרר מהמכס בתהליך הרגיל (אומדן הערך כלול בחשבון הסחורות במאזן התשלומים).
- י. קיים סף רישום - סחורה מיובאת שערכה נמוך מ-50 דולר ארה"ב וסחורה מיוצאת שערכה נמוך מ-100 דולר ארה"ב אינם חייבים ברישומן ולא ירשמו בנתוני היבוא או בנתוני היצוא.
6. מועד הרישום הסטטיסטי של היבוא הוא תאריך שחרור הטובין ע"י רשויות המכס, ושל היצוא הוא תאריך טעינת הטובין על האנייה, על המטוס או על משאיות (העברה יבשתית לירדן).
7. נתוני היבוא של חומרי אנרגיה כוללים דלק גולמי ומוצרי דלק כגון, תזקיקי דלק ובנוזין וכן פחם ומוצריו.
8. חלק ניכר מהיצוא החקלאי הטרי מתבצע בשיטת המשגורים. לאחר ביצוע המכירות בפועל, מתוקנים הנתונים בהתאם לפדיון בפועל, על פי דו"חות שנמסרים ללמ"ס ע"י חברות שונות.
9. עד סוף שנת 1982 נרשם יבוא יהלומים לפי סיכומים מנהליים, החל ב-1 בינואר 1983 - לפי השיטה הנהוגה לגבי כלל היבוא. שינוי שיטת הרישום של יצוא היהלומים החל ב-1 באוגוסט 1982.
10. נתוני יבוא ויצוא סחורות מתפרסמים לפי ארצות, גושי ארצות, אזורים גיאוגרפיים ויבשות. הארצות מסודרות לפי סדר ה-א"ב העברי של שמן, במסגרת הקבוצה אליה משתייכת הארץ, ואשר יכולה להיות גוש, אזור או יבשת.
11. עקב מיזוג או פיצול של ארצות ושינויים החלים בהשתייכות הארצות לגושים, חלים שינויים ברשימת הארצות ובמיקומן בלוחות הפרסומים.
- להלן רשימת השינויים שחלו ברשימת הארצות ובהרכב הגושים:
- ב-3 באוקטובר 1990 אוחדו מערב גרמניה ומזרח גרמניה למדינת אחת. החל מינואר 1991 מוצגים נתוני גרמניה המערבית וגרמניה המזרחית כשהם מאוחדים תחת השם "גרמניה ר.פ." 2.
 - ב-1991 פוצלה ברית המועצות לשעבר ל-15 מדינות עצמאיות. החל מ-1 במאי 1992 מוצגים נתוני ברית המועצות לשעבר כשהם משויכים למדינות העצמאיות החדשות: אוקראינה, אזרבייג'ן, אסטוניה, ארמניה, בלרוס, גרוזיה, רוסיה, לטביה, ליטא, מולדובה, אוזבקיסטן, טג'יקיסטן, טורקמניסטן, קזחסטן וקירגיזיסטן.
 - החל ב-1 באוגוסט 1992 משויכים נתוני יוגוסלביה לשעבר, למדינות העצמאיות החדשות: יוגוסלביה, מקדוניה, סלובניה וקרואטיה⁴.
 - החל מ-1 בינואר 1994 מוצגים נתוני צ'כוסלובקיה לשעבר כשהם משויכים לצ'כיה ולסלובקיה.
 - נתוני הסחר עם לוקסמבורג מתפרסמים בנפרד מנתוני הסחר עם בלגיה למעט שני לוחות ב-"רבעון לסחר חוץ", בהם פורסמו נתוני הסחר של שתי הארצות הללו ללא הפרדה, וזאת, עד שנת 2002:
 - (1) "יצוא לארצות סחר עיקריות לפי קבוצת סחורות";
 - (2) "יבוא מארצות סחר עיקריות לפי קבוצת סחורות".
 - (3) "יצוא ויבוא המאזן המסחרי (ללא יהלומים) של ישראל עם ארצות הסחר העיקריות" פורסמו נתונים מאוחדים של לוקסמבורג ובלגיה עד לרבע שלישי בשנת 1993. החל מ-1993/4 כרך מ"ד יש הפרדה בין נתוני בלגיה ונתוני לוקסמבורג.
 - החל משנת 2003 קיימת הפרדה בין נתוני לוקסמבורג לנתוני בלגיה בכל הלוחות.
 - בפברואר 2003 שונה באופן רשמי שמה של יוגוסלביה לסרביה-מונטנגרו.
 - החל מ-2008 מוצגים נתוני סרביה ומונטנגרו בנפרד.
 - עם היווסדו, ב-1951, כלל האיחוד האירופי שש מדינות מייסדות בלבד: איטליה, בלגיה, הולנד, לוקסמבורג, גרמניה המערבית וצרפת. אליהן הצטרפו בהדרגה מדינות נוספות כדלקמן:
 - 1973 - אירלנד, הממלכה המאוחדת ודנמרק.
 - 1981 - יוון.
 - 1986 - ספרד ופורטוגל.
 - 1990 - גרמניה המזרחית (בעקבות איחודה עם גרמניה המערבית).

² רבעון לסטטיסטיקה של סחר חוץ 1 1991 כרך מב'
³ רבעון לסטטיסטיקה של סחר חוץ 2 1992 כרך מג'
⁴ רבעון לסטטיסטיקה של סחר חוץ 4 1992 כרך מג'

- 1995 - אוסטריה, שוודיה ופינלנד.
- מאי 2004 - קפריסין, צ'כיה, פולין, סלובקיה, סלובניה, מלטה, ליטא, לטביה, הונגריה ואסטוניה⁵.
- 2007 - רומניה ובולגריה

נתוני האיחוד האירופי אליהן התווספו נתוני המדינות הנ"ל ונתוני "יתר ארצות אירופה" עודכנו בהתאם להצטרפות המדינות הנ"ל לאיחוד האירופי וגרעיתן מ-"יתר ארצות אירופה".

מקור הנתונים

1. המקור העיקרי לנתוני יבוא ויצוא הסחורות הם טפסים המוגשים לשלטונות המכס ע"י היבואנים והיצואנים (רשימוני יבוא ויצוא).
2. במקרים מסוימים משמשים כמקור לנתונים סיכומיהם מנהליים של הארגונים המנהלים את סחר החוץ בקבוצות מוצרים, כגון: רשם כלי השיט.
3. יבוא ויצוא אניות ומטוסים נרשם לפי דיווחי משרד התחבורה וחברות הספנות והתעופה.

הגדרות

1. נתוני הסחר מופיעים בפרסומים השונים בנתונים שהם "ברוטו" או "נטו".
 - א. **יבוא ברוטו** - סחורות מיובאות לשימוש מקומי (כולל לאשפיה ולתיקון) ששחררו מיד עם פריקתם על ידי המכס, או ששחררו לאחר זמן ממוחשני ערובה של המכס. אין נכללות סחורות שהוכנסו למחסני ערובה, מלבד מספר מפעלים יצרניים שהוכרו כמחסני ערובה, ומשלוחים שיוצאו בעבר והוחזרו לישראל שנית, ללא עיבוד כלשהו.
 - ב. **יבוא נטו** - יבוא ברוטו בהפחתת ערך טובין, שיובאו בתקופות קודמות והוחזרו לספק בחו"ל ללא עיבוד או שינוי צורה. מאחר ולא ניתן לשחזר את תאריך הכניסה לישראל של הטובין המוחזרים לחו"ל, מתבצע הניכוי בתאריך החזרה. מסיבה זו מנוכות החזרות מהסכום הכללי ולא מהסכומים המפורטים לפי ענפי כלכלה.
 - ג. **יצוא ברוטו** - זרם המוצרים לחו"ל למעט סחורות שיובאו קודם והוחזרו לספק בחו"ל מבלי שעברו עיבוד כלשהו. נכללים בו גם טובין מעובדים למחצה שנשלחו לחו"ל לעיבוד נוסף, שיוחזרו בעתיד לשולח, וכן טובין שיובאו ונמכרו לחו"ל ללא עיבוד והקונה אינו הספק.
 - ד. **יצוא נטו** - יצוא ברוטו בהפחתת ערך הטובין שיוצאו בתקופות קודמות והוחזרו לספק בישראל ללא עיבוד או שינוי צורה. מאחר לא ניתן לשחזר את תאריך המשלוח לחו"ל של החזרות היצוא מחו"ל, מתבצע הניכוי לפי תאריך החזרה. מסיבה זו החזרות מנוכות רק מהסכום הכללי ולא מהסכומים המפורטים לפי ענפי כלכלה, פרט ליהלומים.
2. קיימות מספר הגדות בהקשר לארצות:
 - א. ארץ קנייה - הארץ ממנה נשלח חשבון הספק של הטובין ליבואן הישראלי.
 - ב. ארץ מקור - הארץ בה יוצרה הסחורה.
 - ג. ארץ משלוח - הארץ בה הוטען היבוא על כלי השיט או כלי הטיס.
 - ד. ארץ יצוא - ("ארץ מכירה") ארצו של הקונה את הסחורות מהיצואן הישראלי. בפועל נרשמת "כארץ יצוא" הארץ אליה נשלח החשבון על הטובין שיוצאו מישראל.
 - ד. ארץ יבוא - ("ארץ קנייה", "ארץ מקור", "ארץ משלוח").

לעיתים שונה "ארץ הקנייה" מ"ארץ המקור" ומ"ארץ המשלוח", ו"ארץ המכירה" מ"ארץ הצריכה".

⁵ הודעה לעיתונות 152/2004, 17 ביוני 2004

סיווג הסחורות

1. השיטה המתואמת - The Harmonized Commodity and Coding System (H.S.)^{6 7}

"השיטה המתואמת לתיאורם ולקידודם של טובין" (להלן, השיטה המתואמת) נועדה ליצור מינוח סחורות אחיד כלל עולמי כבסיס לסיווגים לאומיים המשרתים את צורכי המכס ואת צורכי הסטטיסטיקה של סחר חוץ.

מבנה הסיווג

הסיווג הבינלאומי מורכב מ-6 ספרות. ברמה הלאומית, באחריות שלטונות המכס, ניתן להוסיף פירוט נוסף. המכס הישראלי בחר להוסיף ליבוא וליצוא שתי ספרות נוספות (עד 15 ביולי 2008 סיווג היצוא כלל רק ספרה נוספת אחת). דהיינו, סחורות היבוא והיצוא מזוהות עפ"י 8 ספרות. סיווג הסחורות המשמש את המכס⁸ בטיפולו במשלוחי יבוא ובמשלוחי יצוא, מהווה בסיס לנתונים הסטטיסטיים של סחר חוץ: - נתוני היבוא לפי הפירוט של תעריף המכס⁹, ונתוני היצוא - לפי "סיווג סחורות היצוא"¹⁰.

הסיווג הבינלאומי בנוי בצורה היררכית ברמות של 2, 4, ו-6 ספרות, המייצגות קבוצות של סחורות בעלות משמעות הן מבחינה לוגית והן מבחינה ההצגה הסטטיסטית של הנתונים. הרמה ההיררכית הגבוהה ביותר, 2 ספרות, נקראת "פרק" ומונה 99 קבוצות. הפרקים מאורגנים ב"חלקים", המסומנים בספרות רומיות ומונים 21 קבוצות¹¹. ה"חלקים" אינם מהווים חלק מהמבנה ההיררכי של ספרות הקידוד.

כללי המבנה ההיררכי של ההקבצות בסיווג זה, זהים לאלו שבסיווג הבינלאומי הקודם, "המינוח לסיווג טובין בתעריף המכס", שגרסתו הראשונה כונתה "מינוח בריסל" - "Brussels' Tariff Nomenclature" B.T.N., שהוכן בשנת 1951; גרסתו האחרונה כונתה "מינוח מועצת שיתוף המכס" (ממש"מ C.C.C.N.). בסיווג זה, וכפועל יוצא, גם בסיווג "השיטה המתואמת", לעומת הסיווג הקודם, הפרוט רב יותר וכן התווספה רמה היררכית נוספת של 6 ספרות. פירושו המעשי של המהלך הוא הגדלת מספר היחידות הבסיסיות בסיווג מ-1,000 ל-5,000. מספר גדול של מוצרים שבעבר ניתן היה לזהותם רק ברמה הלאומית מופיעים ברמת 6 ספרות, גם בהקבצות גבוהות יותר. כאמור למעלה, ברמה הלאומית קיים פרוט נוסף, 8 ספרות ביבוא וביצוא. במוסף מיוחד לרבעון לסחר חוץ מס' 4/1988, מובאים פרטים על מינוח זה, בהקשר למטרותיו, למבנהו ולעקרונותיו.

משנת 1962 סווגו הסחורות עפ"י סיווג בן שמונה ספרות, שהתבסס על מינוח התעריף הבינלאומי של בריסל (B.T.N.) סיווג זה היווה בסיס לתעריף המכס הישראלי ולפרסום נתוני סחר חוץ של ישראל עד לסוף שנת 1987. ב-1 בינואר 1988, הוחל המינוח הבינלאומי "השיטה המתואמת". בשנים 1992, 1996, 2002 ו-2007 בוצעו עדכונים בסיווג.

2. סיווג S.I.T.C. - Standard International Trade Classification¹²

נתוני היבוא ונתוני היצוא מוצגים גם לפי הסיווג "הסיווג האחיד של סחר חוץ" של הוועדה הסטטיסטית של האו"ם (S.I.T.C.)¹³. סיווג זה ערוך עפ"י עקרונות כמו דרגת העיבוד של הסחורה, השימוש של הסחורה, חשיבות הסחורה במנחים של הסחר העולמי, ושינויים טכנולוגיים. לסיווג ארבע רמות כאשר

⁶ http://europa.eu.int/comm/eurostat/ramon/nomenclatures/index.cfm?TargetUrl=LST_NOM

⁷ רבעון לסטטיסטיקה של סחר חוץ 1988/4, מוסף מיוחד, "סיווג חדש של סחורות בסטטיסטיקה של סחר חוץ לפי השיטה המתואמת" ("Harmonized System") עמ' טי-טו

⁸ <http://www.mof.gov.il/customs/taarif.htm>

⁹ תעריף המכס ומס קנייה לשנת תש"ס י" - 2006, ערוך על פי H.S. - 2002 קובץ התקנות - מק"ח 1456

¹⁰ ניתן לעיין בתעריף המכס ומס קנייה באינטרנט בכתובת: <http://62.219.95.10/TaarifHistory/>

¹¹ אגף המכס ומשרד התעשייה והמסחר סיווג סחורות היצוא, ערוך על פי H.S. - 1988, ילקוט 511 מ-1/88, מעודכן לשנת 1992.

ניתן לעיין בסיווג סחורות היצוא באינטרנט בכתובת:

<http://62.219.95.10/TAARIFCUSTOMSEXPORT/TaarifMechesMain.aspx>

¹¹ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, רבעון לסטטיסטיקה של סחר חוץ, 1989, עמוד יב'.

¹² Statistical Papers, Series M, United Nations, *Standard International Trade Classification, Revision IV* No. 34, New York, 2006.

¹³ <http://unstats.un.org/unsd/cr/registry/regcst.asp?Cl=14>

הרמה העליונה מכונה "חלקים" ומונה 10 סוגים שונים. סיווג זה מורכב מפרטי סיווג ה-B.T.N. הערוכים בקבוצות, בסדר המתאים להצגה כלכלית סטטיסטית. פרטים נוספים על הסיווג, מובאים במוסף מיוחד לרבעון לסטטיסטיקה של סחר חוץ מס' 1/1988. עדכון הסיווג, S.I.T.C. Rev.2, שפורסם ע"י האו"ם בשנת 1975, אומץ ע"י ישראל החל משנת 1982. לפני כן פורסמו הנתונים לפי S.I.T.C. Rev. 1 שפורסם ע"י האו"ם בשנת 1961. מינואר 2007 אומץ העדכון הרביעי של הסיווג S.I.T.C. Rev. 4.

3. סיווג לפי ענפי כלכלה

נתוני היצוא מוצגים לפי ענף מקור, שהוא הענף הכלכלי אליו משתייך המוצר לפי אופיו, על סמך תיאור הסחורה בסיווג הסחורות, (לא על סמך הענף של היצואן). הגדרת הענפים מבוססת על סיווג ענפי הכלכלה שערכה הלמ"ס.

החל ב-"ירחון לסטטיסטיקה של סחר חוץ" מס' 8/2003 מתפרסמים נתוני יצוא הסחורות כשהם מסווגים לפי ענף מקור¹⁴ חדש. ניתן לקבל נתוני יצוא עפ"י סיווג זה במאגר הנתונים של הלשכה (נתונים משנת 1988 ואילך).

החל ב-"רבעון לסטטיסטיקה של סחר חוץ", מס' 1/1995, מתפרסמים נתוני יצוא סחורות כשהם מסווגים לפי ענף מקור¹⁵. לפני כן, סווגו סחורות היצוא לפי "הסיווג האחד של ענפי הכלכלה 1970"¹⁶.

4. סיווג לפי ייעוד כלכלי

סיווג זה משמש את נתוני היבוא. לפיו מחולקים הנתונים לשלושה שימושים עיקריים: מוצרי צריכה, חומרי גלם או תשומות לייצור ומוצרי השקעה, וכן לקבוצות משנה. חלוקת ערך היבוא בסיווג זה הינה לשימושים ראשוניים של הסחורות בלבד, כלומר, השימוש הראשון שנעשה בהן. סחורות המיועדות ליותר מאשר שימוש בודד, מחולק ערכן עפ"י החלק היחסי בין השימושים המתאימים, כשהיחס קבוע ומוגדר מראש. לדוגמא, מכוניות נוסעים מיועדות לצריכה ולהשקעה, סוכר - לצריכה, וכחומר גלם.

במסגרת סיווג "חומרי גלם" נכללות, בין השאר, גם הסחורות הבאות: סחורות בלתי מעובדות וסחורות מעובדות למחצה, חלקים להרכבת מכונות וכלי רכב, חלקי חילוף, וכלים ואביזרים לשימוש נוסף.

מלאכת סיווג הסחורות לפי הייעוד הכלכלי נעשית על פי "סקר ייעודי יבוא" הנערך בלמ"ס אחת למספר שנים. סיווג זה עודכן החל מרבעון לסחר חוץ 3/1993 על בסיס סקר ייעודי יבוא שנערך בשנת 1988 ואשר פורסם בסדרת פרסומים מיוחדים מספר 17/952. עד אז סווגו סחורות היבוא לפי סקר שנערך בשנת 1982/83 ואשר פורסם בסדרת פרסומים מיוחדים מספר 18/787. החל מחודש ינואר 2009, סווגו מחדש סחורות הקשורות לכלי רכב ומכשירים סולאריים. כתוצאה מכך חל שינוי מהותי בסדרות הקשורות בכלי תחבורה הן בצריכה הפרטית והן בנכסי השקעה.

5. סיווג לפי עוצמה טכנולוגית

סיווג זה, הוצע בשנת 1997 ע"י ארגון ה-OECD¹⁹ והוא מתייחס לענפי התעשייה בלבד, המחולקים על פיו לארבע קבוצות בהתבסס על שני אינדיקטורים עיקריים: ההוצאה למחקר ופיתוח (מו"פ) כחלק מהערך המוסף, וההוצאה על מו"פ כחלק מהתפוקה.

קבוצות סיווג והענפים הנכללים בהם:

- **תעשיות טכנולוגיה עילית** - ענפים נכללים: ציוד אלקטרוני, ציוד לבקרה ופיקוח, מכונות למשרד ומחשוב, כלי טיס ותרופות.
- **תעשיות טכנולוגיה מעורבת עילית** - ענפים נכללים: זיקוק נפט, ייצור כימיה (ללא תרופות), מכונות, ציוד ומנועים חשמליים וכלי הובלה (ללא כלי טיס).

¹⁴ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה והמועצה הציבורית לסטטיסטיקה, הסיווג האחד של ענפי כלכלה 1993, פרסום טכני 63, ירושלים, תשס"ג - 2003.

¹⁵ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה והמועצה הציבורית לסטטיסטיקה, הסיווג האחד של ענפי כלכלה 1993, פרסום טכני 63, ירושלים, תשנ"ד - 1993.

¹⁶ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה והמועצה הציבורית לסטטיסטיקה, הסיווג האחד של ענפי הכלכלה 1970, פרסום טכני מס' 46, ירושלים, תשמ"ו - 1986.

¹⁷ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, סקר ייעודי יבוא 1988, פרסום מיוחד מס' 952.

¹⁸ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, סקר ייעודי יבוא 1982/83, פרסום מיוחד מס' 787.

¹⁹ *Classification of Manufacturing Industries Based on Technology*, OECD Science, Technology and Industry Scoreboard, Towards a Knowledge-base Economy, Science and Innovation, OECD 2001, annex I, pp. 137-140.

- **תעשיות טכנולוגיה מעורבת מסורתית** - ענפים נכללים: כרייה וחציבה, ייצור גומי ופלסטיקה, מוצרי מתכת, ברזל ומינרלים אחרים ותכשיטים.
 - **תעשיות טכנולוגיה מסורתית** - ענפים נכללים: מזון משקאות וטבק, טקסטיל, הלבשה, מוצרי עור, נייר, דפוס, מוצרי עץ ורהיטים.
- בישראל תואמת החלוקה לפי עוצמה טכנולוגית את הגדרת ה-OECD, למעט הענפים הבאים:
- ענף "ייצור ציוד לבקרה ופיקוח" מסווג בתעשיות טכנולוגיה עילית. ב-OECD מסווג ענף זה בתעשיות טכנולוגיה מעורבת עילית.
 - ענף "ייצור נפט ומוצרי" מסווג ביחד עם "כימיקלים וזיקוק נפט" בתעשיית טכנולוגיה מעורבת עילית. ב-OECD מסווג ענף זה בתעשיות טכנולוגיה מעורבת מסורתית.

ערך הסחורות

1. **ערך היבוא** נקבע עפ"י דיווח היבואנים למכס ומבוסס על ערך העסקה, כמוגדר באמנת בריסל בדבר הערכת טובין לצורכי מכס (1950). ערך העסקה מייצג את הערך לפיו נמכרו הטובין, בתוספת הוצאות הובלה וביטוח עד לגבול הארץ המייבאת, כולל דמי פריקה בנמל המוצא. הגדרה זו של ערך העסקה ביבוא תואמת את הערכת הטובין לפי בסיס סי"פ (C.I.F. - Cost, Insurance and Freight). במרבית המקרים כולל הערך לצורכי המכס גם זקיפה של הוצאות מקומיות, דמי רציף והוצאות סבלות.

מסי יבוא ומסים אחרים המוטלים על סחורות מיובאות אינם כלולים בערך לצורכי מכס.

באין זרם כספי נגדי, קיים קושי בקביעת ערך העסקה (כמו: מתנות), וערך הסחורה נקבע בהתאם לאומדן המבוסס על מחיר השוק. כך, נקבע מחיר היבוא של מתנות למוזיאונים עפ"י הערכת שמאי הביטוח. סחורות יבוא המשוחררות כנגד עירבון נרשמות בהתאם לתאריך השחרור בפועל כנגד עירבון, עד הסדרת החשבון הסופי. תיקון ערך ליבוא זה נרשם עם הסדרת החשבון הסופי (חיסול העירבון) ומיוחס אף הוא לתאריך השחרור בפועל של הטובין (ייתכן תיקון ערך יבוא גם לאחר מספר חודשים).
2. נתוני **היבוא** נרשמים ברשימוני היבוא במטבע העסקה ומחושבים בשקל חדש ובדולרים של ארה"ב לפי שערי מטבע ביום שחרורם מהמכס. שערי החליפין לצרכים אלו הם שערי מטבע לצורכי מכס ביום התרת הרשימון. בפרסומי סחר חוץ מוצגים הערכים של היבוא והיצוא בדולרים של ארה"ב. מאז ניווד המטבע הישראלי, באוקטובר 1977, שערי החליפין שלו כנגד מטבעות זרים עיקריים נקבעים לצורכי המכס עפ"י התווית ע"י שלטונות המכס לפי נתוני בנק ישראל. במידה וחלות תנודות של יותר משני אחוזים בשער היומי של מטבע כלשהו, כפי שנקבע ע"י בנק ישראל, גם השער לצורכי מכס משתנה.

בדצמבר 1980 ובספטמבר 1985 חלו שינויים במטבע הישראלי: בדצמבר 1980 הומרה הלירה בשקל וערך ההמרה היה 10 לירות ל-1 שקל. בספטמבר 1985 הומר השקל לשקל חדש וערך ההמרה היה 1,000 שקל, ל-1 שקל חדש. החישוב נעשה על פי כללי המכס (חישוב מחיר הנקוב במטבע חוץ), התשמ"ט-1989.
3. ערך נתוני היצוא נרשמים לפי ערך העסקות פו"ב (F.O.B. free on board), ללא ניכוי ההנחות ודמי עמלה לגורמי חוץ.
4. נתוני היצוא נרשמים ברשימוני היצוא בשקל חדש ובמטבע חוץ שבו מבצעים את העסקה. תרגום לדולרים של ארה"ב נעשה בעת הסיכום החודשי, לפי השער שהיה ביום רישום העסקה במכס.
5. תיקון נתוני יבוא ויצוא
 - לעתים, טעונים נתוני סחר החוץ, תיקון, מסיבות שונות ובינן: טעויות והשמטות במקורות הנתונים, רשימוני המכס לקויים, שינויים בנתונים השוטפים בשל שחרור בעירבון (יבוא) או בשל משלוחים במשגור (יצוא), דיווח לקוי של כמויות פיזיות. נתוני שנה שוטפת מתוקנים באופן שוטף במשך אותה שנה.
 - נתוני מדדי סחר חוץ מתוקנים עם תום השנה, בפרסום של הרבע האחרון בשנה.
 - תיקון של יבוא יהלומים גולמיים ויצואם: החל בחודש דצמבר 1990 (ולמפרע מינואר 1989) נרשמות מכירות של יהלומים גולמיים לחו"ל כ"יצוא", בעוד שעד אז הוגדרו מכירות אלה כ"יבוא מוחזר" ונכדו מנתוני היבוא. שינוי זה אינו משפיע כלל על הנתונים של היקף הגירעון המסחרי.

ניכוי עונתיות

במסגרת נתוני סחר חוץ מופיעות סדרות שונות^{20, 21, 22, 23}, מנוכות מהשפעות עונתיות. **נתונים מקוריים**: ברוב הסדרות בירחון מוצגים נתונים חודשיים. בחלק מהסדרות, שבעבורן אין נתונים חודשיים, מוצגים נתונים רבע-שנתיים.

נתונים מנוכי עונתיות מתקבלים לאחר ניכוי של השפעת העונתיות והשפעת חגים וימי פעילות מהנתונים המקוריים. נתונים מנוכי עונתיות מחושבים באמצעות השיטה לניכוי עונתיות X-12-ARIMA, אשר פותחה בלשכה המפקדית של ארצות הברית (U.S. Census Bureau), וכן בעזרת שיטה פותחה בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (למ"ס), המאפשרת אמידה בו-זמנית של השפעת תאריכי החגים ומספר ימי הפעילות הנהוגים בישראל.

נתוני מגמה נאמדים על-ידי הסרת ההשפעה של האי-סדירות (רעשים) מהנתונים מנוכי העונתיות.

נתונים מנוכי עונתיות ונתוני מגמה עשויים להשתנות הואיל והם מחושבים מחדש עם קבלת נתון מקורי נוסף מדי חודש או רבע שנה (ניכוי עונתיות עדכני).

הסבר מפורט על תהליך ניכוי העונתיות ואמידת המגמה מתפרסם ב-"[הגורמים העונתיים וגורמי ההתאמה מראש ל-2008, מגמות ל-2004-2008](#)" (באתר הלמ"ס באינטרנט בלבד: הגדרות, סיווגים ושיטות, שיטות סטטיסטיות, סדרות עתיות).

מדדי המחירים והנפח

כללי

מדדי המחירים נועדו למדוד את השינוי שחל במחיר הממוצע של סך היבוא, של סך היצוא, או של קבוצת סחורות, בין שתי תקופות.

סוגי המדדים המפורסמים:

- **מדד המחיר** - שינוי מחיר ביחס לתקופת בסיס מוגדרת מראש, לפי נוסחת Fisher.
- **מדד ערך** - שינוי ערך ביחס לתקופת בסיס מוגדרת מראש.
- **מדד הנפח** - נגזר כמנה של מדד הערך ומדד המחירים.
- **מדד "מדד תנאי הסחר"** - יחס בין שינוי מחירי יצוא הסחורות לבין שינוי מחירי יבוא הסחורות. מדדי המחירים מחושבים על בסיס השנה הקודמת ומשורשרים לממוצע שנתי המוצג בלוחות הפרסום.

סקירה היסטורית של חישוב ופרסום מדדי סחר חוץ בישראל

מדדי המחירים של היבוא ושל היצוא הם בין הסדרות הסטטיסטיות הראשונות שנערכו בארץ.

²⁰ "הגורמים העונתיים וגורמי התאמה מראש לשנת 2004 מגמות ל-2000-2004" ירושלים, תשס"ד, ספטמבר 2004, גרסה 1.0, פרק "לוחות", גיליון "סחר חוץ"

²¹ "הגורמים העונתיים וגורמי התאמה מראש לשנת 2005 מגמות ל-2001-2005" ירושלים, תשס"ד, יולי 2005, גרסה 2.0, פרק "לוחות", גיליון "סחר חוץ"

²² "הגורמים העונתיים וגורמי התאמה מראש לשנת 2006 מגמות ל-2002-2006" ירושלים, תשס"ד, מאי 2006, גרסה 3.0, פרק "לוחות", גיליון "סחר חוץ"

²³ "הגורמים העונתיים וגורמי התאמה מראש לשנת 2007 מגמות ל-2003-2007" ירושלים, תשס"ד, יוני 2007, גרסה 4.0, פרק "לוחות", גיליון "סחר חוץ"

- מחלקת הסטטיסטיקה של ממשלת המנדט הבריטי פרסמה מדדי מחיר ונפח ליבוא, שנתיים, לשנים 1941 עד 1946 ומדדים מצטברים ינואר-מרץ, ינואר-יוני, ינואר- ספטמבר, רבעוני, מ-1945 עד ספטמבר 1947, שנת בסיס - 1939 .
- מדינת ישראל פרסמה מדדי יבוא לשנת 1947 (בהיות ארץ ישראל תחת שלטון המנדט הבריטי), יולי-דצמבר 1948 ושנת 1949, שנות בסיס גם 1939 וגם 1946. מדדי מחירים ונפח של סוף שנת 1948 ושנת 1949 מתייחסים ליבוא למדינת ישראל בהשוואה ליבוא לכל ארץ ישראל המנדטורית, שנות בסיס 1939 ו-1946.²⁴
- בשנים 1949-1954 פורסמו מדדי מחירים ונפח של סחר חוץ, שנת בסיס 1949.
- בשנים 1954-1950 חושבו מדדי יבוא ומדדי יצוא, שנת בסיס 1949, בהתייחס לכמויות ולערכים ברבע השנה המקביל ולמחירים הממוצעים של כל שנת 1949.²⁵
- בשנת 1955 לא פורסמו מדדי מחיר והנפח יבוא, ויצוא.²⁶
- בשנים 1962-1956 חושבו המדדים הני"ל על בסיס השנה הקודמת (1961-1955) ופורסמו על הבסיס 100=1961.
- מדדי יבוא ויצוא לתקופה של חצי השנה, ינואר- יולי, על בסיס חצי השנה קודמת פורסמו למחצית הראשונה של השנים 1957, 1959, 1960, 1961, 1962.²⁷ מדדי מחיר ונפח לא חושבו בנפרד. מדד המחיר (ערך היחידה) חושב עם משקלים של התקופה השוטפת על פי נוסחת Paasche. כיסוי המדדים לפני המדד בשנת 1962 היה נמוך יחסית בהשוואה למדדים של 1963 ואילך. מדד הנפח נגזר כמנה של מדד הערך ומדד המחירים לפי Paasche. מדד "מדד תנאי הסחר" חושב לפי מדדי המחיר של Paasche.
- בשנת 1963 שונתה שיטת חישוב המדדים על מנת לשפר את הייצוג והתועלת המופקים מהם²⁸ - לפי נוסחת Paasche ונוסחת Laspeyres. מדד הנפח נגזר כמנה של מדד הערך ומדד הכמות. מתוך חלוקת מדד ערך במדד המחיר לפי נוסחת Paasche מתקבל מדד הנפח של נוסחת Laspeyres. אלו חושבו עבור הרבעים של שנת 1963 (בלתי-מצטבר) על פי הבסיס של השנה הקודמת (1962); כך צורפו המדדים של רבעי וחצאי שנה למדדי שנה שלמה ופורסמו על אותו בסיס.
- עד סוף שנת 1984, נעשה חישוב מדדי מחירים של סחר חוץ לפי נוסחת Laspeyres ונוסחת Paasche. מאחר ומתקבלים ערכים שונים בשתי שיטות החישוב, הוחלט לחשב את המדד לפי נוסחת Fisher שהיא ממוצע גיאומטרי של מדדים לפי נוסחת Laspeyres ולפי נוסחת Paasche.
- החל בינואר 1988²⁹ נכנס לתוקפו תעריף מכס חדש, בשם ה-"שיטה המתואמת" (Harmonized System), לפיו סווגו סחורות היבוא, ונערך פירוט חדש של סחורות היצוא. עקב היות הסיווג החדש מפורט בהרבה לעומת קודמו, לא ניתן היה לערוך הקבלה פשוטה בין הפריטים בסיווג החדש לבין אלו בסיווג הישן. במרבית המקרים לפריט בודד בסיווג הישן התאימו מספר פריטים בסיווג החדש. על כן, לשם חישוב שינויי המחירים לסחורות לשנת 1988 נערכה התאמה של כל אחד מהפריטים שבמדגמי הסחורות של היבוא ושל היצוא, שהוגדרו על פי הסיווג הישן, עם פריטים מקבילים בסיווג החדש. ההתאמה נעשתה באמצעות לוחות קשר בין הפריטים בשני הסיווגים, תוך בדיקה קפדנית של תיאורי הסחורות בסיווג הישן והחדש.
- מדדים לשנים הקודמות לשנת 1988 הוצגו על בסיס 1980, לפי נוסחת Fisher.
- החל מהרבע שני בשנת 1988, המדדים שורשרו והוצגו, לפי נוסחת Fisher, על בסיסים שונים המוחלפים מידי כחמש שנים.³⁰
- ברבע השני של שנת 1998 הבסיס הוחלף לשנת 1995.
- ברבע השני של שנת 2003 הבסיס הוחלף לשנת 2000.³¹ ³²

²⁴ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ירחון סטטיסטי 1949, עמוד כג', 1949.

²⁵ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה: שנתון סטטיסטי 1952 עמוד יג', 1952, 1954 עמוד כב'; ירחון סטטיסטי 1952-1953 עמודים יז-יט, 1953, 1952.

²⁶ מתוך ההסברים בירחון הסטטיסטי 1963 חלק ג', עמוד 1102, לא ניתן להבין אם המדדים לא חושבו או חושבו ולא פרסמו הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ירחון סטטיסטי, חלק ג' כרך ח' מס' 8 (אוגוסט 1957) עמוד 722; כרך י' מס' 7 (יולי 1959) עמ' 546; כרך יא' מס' 8 (אוגוסט 1960) עמ' 382; כרך יב' מס' 10 (אוקטובר 1961) עמ' 680; כרך יג' מס' 8 (אוגוסט 1962) עמ' 975.

²⁸ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ירחון סטטיסטי 1963, חלק ג', מס' 8, עמ' 1099, 1963.

²⁹ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, רבעון סטטיסטי של סחר חוץ 1989, עמודים יא'-כב', 1989.

³⁰ בסיסים 1988, 1991, 1995, 2000.

³¹ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, הודעות לעיתונות: מדדי מחירים של סחר חוץ, 2000-2003.

³² הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ירחון סטטיסטיקה של סחר חוץ, מס' 8, 2003.

- החל ברבע הראשון לשנת 2005 נוספו הסיווגים הבאים לנתונים המפורסמים: מדדי מחירים של היצוא עפ"י סיווג העוצמה הטכנולוגית ומדדי מחירים של היבוא והיצוא לפי סיווג S.I.T.C. (לפרטים ראה רשימת הסיווגים לעיל).

תהליכי עבודה

שיטת מדידה של שינוי מחיר של סחורה בודדת - Price Unit Value

הגדרת הסחורות מבוססת על הסיווג הקיים בתעריפי המכס (יבוא) וב"סיווג סחורות היצוא" בהם מושג הסחורה מייצג מגוון פריטים שאיכותם שונה. קיימים מקרים בהם השינויים המתקבלים במחיר "הסחורה" משקפים גם שינויי איכות במרכיבי אותה קבוצה ("סחורה"). מעבר לכך, בשנים האחרונות חדרו לשוק מוצרים חדשים המותאמים לצרכים חדשים, שמחיריהם שונים ממחירי הפריטים הישנים, ששימשו לחישוב מדד כלשהו. כלומר, מגוון הסחורות העכשווי, אינו בר השוואה מלאה לזה שהיה בעבר, בין השאר, משום האיכות השונה. ואכן, אחת הבעיות הנפוצות והמורכבות בסטטיסטיקה של מדדי המחירים הינה כימות שינוי באיכות סחורה חדשה לעומת סחורה ישנה.

עקב הקושי להשוות בין הסחורות, משתמשים בשיטה של "סחורה בודדת". המחיר לסחורה בודדת (Unit Price Value) נקבע לפי הערך הממוצע ליחידת כמות מיוצאת או מיובאת.

בחלק מהמקרים משמשים מדדי מחירים של מוצרים דומים המתפרסמים בחו"ל, כתחליף לערך הממוצע של יחידת כמות של הסחורה.

מדדי המחירים מחושבים כאמור על בסיס שנה קודמת ומשורשרים לממוצע שנתי המוצג בלוחות הפרסום, לפי נוסחת Fisher.

פרוט נוסחאות לחישוב מדדים

מדדי המחירים מחושבים לפי נוסחת Fisher שהינה הממוצע הגיאומטרי של המדדים לפי נוסחת Laspeyres, ולפי נוסחת Paasche:

$$I_P^F = [I_P^L * I_P^P]^{\frac{1}{2}} = \left[\frac{\sum (p_1 q_0)}{\sum (p_0 q_0)} * \frac{\sum (p_1 q_1)}{\sum (p_0 q_1)} \right]^{\frac{1}{2}}$$

מקרא:

I_P^F	-	מדד המחירים לפי נוסחת Fisher
I_P^L	-	מדד המחירים לפי נוסחת Laspeyres
I_P^P	-	מדד המחירים לפי נוסחת Paasche
p_1	-	מחיר בתקופה השוטפת
p_0	-	מחיר בתקופת הבסיס
q_1	-	כמות בתקופה השוטפת
q_0	-	כמות בתקופת הבסיס

מדדי הנפח של סחר חוץ מחושבים גם הם לפי נוסחת Fisher:

$$I_Q^F = \frac{V_I}{I_P^F}$$

מקרא:

I_Q^F - מדד הנפח של Fisher

V_I - מדד הערך

I_P^F - מדד המחירים של פישר

חישוב מדדי המחירים נעשה לפי שתי נוסחאות, נוסחת Laspeyres ונוסחת Paasche שתוצאות חישוביהן שונות. לכן הוחלט לחשב את המדד הממוצע לפי נוסחת Fisher. ההבדל בין תוצאות שני המדדים מקורו בשיטת השקלול הכמותי בחישוב הממוצע:

- בנוסחת Paasche משמשים המשקלים של התקופה השוטפת, דהיינו, של רבע השנה הנמדדת, ולכן השינויים המתקבלים במדד מחירים זה משקפים גם את השינוי במשקלים. עקב כך, נוטה המדד "להקטין" את שינויי המחירים.
- בנוסחת Laspeyres, השקלול הכמותי של המחירים נעשה על פי המשקלים בשנת הבסיס. מדד זה לא מושפע, אפוא, מהשינויים במשקלים שבין הרבעים הנמדדים ולכן מדד זה נוטה בדרך כלל להיות גבוה יותר מהמדד על פי נוסחת Paasche.
- המדד ה"אידיאלי" של Fisher הוא למעשה הממוצע הגיאומטרי של שני מדדים אלה.

מדדי הנפח של סחר חוץ מחושבים גם הם לפי נוסחת Fisher.

מדדי המחירים והנפח של היבוא מתפרסמים גם לפי הייעוד הכלכלי של היבוא, ואילו ביצוא הם מתפרסמים לפי ענפי כלכלה מקובצים.

מדגם הסחורות

מדדי סחר חוץ מחושבים למדגם של סחורות יבוא וסחורות יצוא הרשומים במכס - "סל סחורות", האמור להעניק כיסוי מיטבי לכלל הסחורות. סל הסחורות המרכיב את המדדים נקבע אחת לשנה על פי נתוני השנה החולפת. המדגם מכסה לפחות 60% מערך הפרק³³ הנמדד, וכך, מכסה המדגם כולו, לפחות, 60% מסך ערך היבוא או היצוא.

המחיר לסחורה

- המדד מחושב כשינוי במחיר עבור כל פריט המרכיב אותו, בכל רבע שנה ובכל שנה בהשוואה למחיר הממוצע של אותה סחורה בשנת הבסיס.
- מחירי הסחורות מחושבים בדולרים של ארה"ב.
- הסחורות ממוינות לפי סיווג המכס ביבוא וביצוא.
- חישוב המחירים נעשה לפי הסחורות והוא למעשה הערך הממוצע ליחידת הכמות (Unit Value) המתקבל ע"י חילוק ערך היבוא או היצוא בכמויות המתאימות. שינוי בערך ממוצע זה עשוי לשקף גם שינויים איכותיים במספר מקרים.
- במקרים קיצוניים, כשפריט מייצג קבוצת סחורות הטרוגניות או כשהנתונים הסטטיסטיים לוקים בהעדר מידע על כמויות, משמשים מדדי המחירים של מוצרים דומים המתפרסמים בחו"ל (ארה"ב וגרמניה) כתחליף לשינויים בערך ליחידה של פריט הבעיית.
- במקרים פחות קיצוניים, כאשר קיים חשש שהשינוי במחיר הסחורה מייצג גם שינויים איכותיים, נזקף המחיר של אותו הפריט על ידי חישוב שינוי יחסי של מחירי הסחורות דומות המופיעות באותו פרק במדגם היבוא או במדגם היצוא.

³³ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, רעבון לסטטיסטיקה של סחר חוץ, 1989, עמוד יב.

- חישוב המדדים נעשה על בסיס ערכים הנקובים בדולרים של ארה"ב ולכן חלק משינויי המחירים מייצג גם את השינויים בערכו של הדולר של ארה"ב ביחס לשאר המטבעות בחו"ל.
- המחיר הממוצע של השנה הקודמת (שנת הבסיס), עבור כל פריט בסל הסחורות ביבוא וביצוא, מעודכן מדי שנה, לאחר סיום תהליך שנתי של חישוב מדד המחירים לכל רבעון וחישוב מדד המחירים השנתי על בסיס השנה הקודמת.

שימוש במדדים

- החל מירחון מס' 8/2003, המדדים משורשרים ומוצגים על בסיס שנת 2000. על מנת לחשב סדרה רצופה על בסיס 1995, יש להכפיל את המדד הרצוי במדד 2000 על בסיס 1995.
- החל מרבעון לסחר חוץ מס' 2/1998, המדדים משורשרים ומוצגים על בסיס שנת 1995. על מנת לחשב סדרה רצופה על בסיס 1991, יש להכפיל את המדד הרצוי במדד 1995 על בסיס 1991.

תיקון נתוני יבוא ויצוא

לעתים טעונים נתוני סחר החוץ השוטפים תיקון. הצורך בתיקונים נובע מטעויות והשמטות במקור (רשימוני המכס) ובשלבם שונים של עיבוד הנתונים, וכן בשל שחרורים בעירבון (יבוא) או בשל משלוחים במשגור (יצוא). מספר רב של טעויות נובע מליקויים בדיווח כמויות פיזיות. שגיאות בכמויות מתוקנות בחלקן באופן אוטומטי ובחלקן באופן ידני. התיקונים מבוצעים בתום השנה, ברבע הרביעי הכולל מידע על כל השנה השוטפת. אין מבצעים תיקונים באופן שוטף במשך השנה.

סימנים מיוחדים

נתונים בלתי ידועים או שאינם ניתנים לפרסום	..
נתון קטן ממחצית היחידה לפיה מוצגים הנתונים בלוח או חוסר מקרים	0.0
נתונים ארעיים	*
לא נזכר במקום אחר	לנמ"א
שקלים חדשים	ש"ח
נתונים שאין להם משמעות בגלל מבנה הלוח	ריק